

[Početna Stranica](#) > ... > [Obiteljskopравни Predmeti I Nasljeđivanje](#) > [Roditeljska Odgovornost – Skrbništvo Nad Djecom I Prava Na Kontakt](#) > [Finland](#)

Roditeljska odgovornost – skrbništvo nad djecom i prava na kontakt

Sadržaj omogućio

European Judicial Network
(in civil and commercial matters)

1 Što u praktičnom smislu znači pravni pojam „roditeljska odgovornost”? Koja su prava i obveze nositelja roditeljske odgovornosti?

Nositelj roditeljske odgovornosti dužan je osigurati uravnotežen razvoj i dobrobit djeteta u skladu s njegovim ili njezinim potrebama i željama. Stoga je svrha roditeljske odgovornosti osigurati bliske i tople odnose, posebno između djece i njihovih roditelja.

Djeci se moraju osigurati dobar odgoj i skrb te nadzor i zaštita koji odgovaraju njihovoj dobi i fazi razvoja. Djeca se trebaju podizati u sigurnom i poticajnom okruženju te dobiti obrazovanje koje odgovara njihovim sklonostima i željama.

Djeca se moraju podizati u ozračju razumijevanja, sigurnosti i ljubavi. Ne smije ih se fizički kažnjavati ili na drugi način zlostavljati. Djecu bi trebalo podupirati i poticati kako bi postala samostalne, odgovorne i zrele osobe (Zakon o skrbništvu nad djetetom i pravu na kontakt 361/1983, članak 1.).

Nositelj roditeljske odgovornosti mora osigurati dobrobit i razvoj djeteta kako je prethodno opisano. U tu svrhu ona ili on ima pravo donositi odluke o skrbi, odgoju i boravištu djeteta te drugim osobnim pitanjima. Pri donošenju odluke treba uzeti u obzir mišljenje djeteta.

2 Tko u pravilu ima roditeljsku odgovornost nad djetetom?

Ako su roditelji djeteta u braku u trenutku njegova rođenja, oboje imaju roditeljsku odgovornost. Ako roditelji nisu u braku u trenutku rođenja djeteta, roditeljsku odgovornost ima majka. Roditelji se mogu dogovoriti tko ima skrbništvo u vezi s utvrđivanjem očinstva. Ako jedan od roditelja ima isključivo skrbništvo nad djetetom te zatim roditelji sklope brak, oba roditelja preuzimaju roditeljsku odgovornost.

3 Ako roditelji nisu sposobni ili ne žele snositi roditeljsku odgovornost nad svojom djecom, može li se umjesto njih odrediti neka druga osoba?

Skrbništvo nad djetetom sud može, pored roditelja ili umjesto njih, uz njihovu suglasnost dodijeliti jednoj ili više osoba. Odluka se mora temeljiti na najboljem interesu djeteta te samo ako, sa stajališta djeteta, postoji uvjerljiv razlog za dodjelu skrbništva osobi koja nije roditelj. Ako su oba roditelja umrla, odbor za socijalnu skrb dužan je dijete staviti pod skrbništvo.

4 Ako se roditelji razvedu ili prekinu odnos, kako se rješava pitanje

roditeljske odgovornosti u budućnosti?

Skrbnništvo i prava na kontakt uvijek se moraju urediti u najboljem interesu djeteta te tako da se u budućnosti ta prava mogu ostvarivati na najbolji mogući način. Roditelji mogu postići sporazum o roditeljskoj odgovornosti. Ako roditelji ne mogu postići sporazum, spor rješava sud.

5 Ako roditelji postignu dogovor po pitanju roditeljske odgovornosti, koje se formalnosti moraju poštovati kako bi taj sporazum postao pravno obvezujući?

Sporazum o skrbništvu nad djetetom sastavlja se u pisanom obliku, a roditelji mogu zatražiti da ga lokalno tijelo za socijalnu skrb potvrdi. Tijelo za socijalnu skrb dužno je osigurati da je sporazum u najboljem interesu djeteta. Sporazum koji je potvrdio odbor za socijalnu skrb valjan je i izvršiv jednako kao i pravomoćna sudska odluka.

6 Ako roditelji ne mogu postići dogovor po pitanju roditeljske odgovornosti, koja je alternativa rješavanju spora a da se izbjegne izlazak pred sud?

Ako bračni drugovi ne mogu postići sporazum, mogu zatražiti pomoć općinskog službenika socijalne skrbi za zaštitu djece ili obiteljskog izmiritelja. Službenici za zaštitu djece daju smjernice roditeljima i ovlaštenu su potvrditi sporazum među njima. Potvrđeni sporazum istovjetan je sudskoj odluci. Obiteljski izmiritelji pomažu roditeljima u rješavanju njihovih sporova pregovorima te mogu pružiti pomoći pri sastavljanju sporazuma. Obiteljski izmiritelji moraju posebnu pažnju posvetiti zaštiti najboljih interesa sve maloljetne djece u obitelji.

Sudovi mogu donositi odluke o skrbništvu nad djecom, stanovanju, pravima na kontakt i plaćanju uzdržavanja (Zakon o mirenju u građanskim stvarima i potvrđivanju nagodbi na općim sudovima 394/2011, članak 10.). Sudsko je mirenje postupak odvojen od sudskog postupka. Može započeti kad se predmet koji se vodi pred sudom uputi na sudsko mirenje ili na izravni zahtjev stranaka u sporu. Izmiritelj je sudac kojem pomaže stručna osoba, obično psiholog ili socijalni radnik. Potvrđeni sporazum istovjetan je sudskoj odluci. Ako se ne može postići sporazum, predmet se vraća u sudski postupak ili ga sud zaključuje.

7 Ako roditelji izađu pred sud, o kojim pitanjima u vezi s djetetom može odlučivati sudac?

Sudovi mogu donositi odluke o skrbništvu nad djecom, stanovanju i pravima na kontakt. Ako je potrebno, sud može donijeti odluku o pravima i dužnostima skrbnika te o podjeli dužnosti među skrbnicima. Pri odlučivanju o pravima na kontakt sud mora izdati detaljne odredbe o uvjetima posjećivanja te o tome s kim će dijete živjeti. Obveza plaćanja uzdržavanja može se utvrditi zajedno s utvrđivanjem skrbništva.

8 Ako sud odluči da jedan roditelj treba imati isključivu skrb nad djetetom, znači li to da on ili ona može odlučivati o svim pitanjima u vezi s djetetom a da se prethodno ne savjetuje s drugim roditeljem?

U slučaju samo jednog skrbnika, ona ili on donosi sve odluke u vezi sa skrbi za dijete. Međutim, sudska odluka može uključivati odredbe o njegovim pravima i dužnostima, uključujući pravo promjene boravišta djeteta.

9 Ako sud odluči da roditelji trebaju imati zajedničku skrb nad djetetom, što to znači u praksi?

Zajednički skrbnici dijele odgovornost za sva pitanja u pogledu djeteta. Ako su skrbnici razdvojeni, svakodnevne odluke u pogledu djeteta donose ovisno o tome s kojim roditeljem dijete živi. Međutim, za važne odluke potrebna je suglasnost oba skrbnika. To, među ostalim, uključuje promjenu djetetove vjeroispovijesti ili boravišta, pitanja koja se odnose na stranu putovnicu, odluke u pogledu obrazovanja te pitanja zdravstvene skrbi ili bolničke njege.

10 Kojem se sudu ili tijelu trebam obratiti ako želim podnijeti zahtjev za roditeljsku odgovornost? Koje se formalnosti moraju poštovati? Koje dokumente trebam priložiti zahtjevu?

Pisani zahtjev za skrbništvo ili pravo na kontakt treba podnijeti okružnom sudu (käräjäoikeus) prema mjestu boravišta djeteta. Zahtjev može podnijeti jedan ili oba roditelja, skrbnik ili odbor za socijalnu skrb. U zahtjevu se navode tužba i osnove za tužbu. Moraju se priložiti svi dokumenti koji služe kao dokaz. Zahtjev se mora potpisati i dostaviti okružnom sudu osobno ili preko opunomoćenog zastupnika. Osim toga, zahtjev se može poslati poštom ili telefaksom. Sudski postupak pokreće se nakon što okružni sud zaprimi zahtjev.

11 Koji se postupak primjenjuje u takvim slučajevima? Postoji li hitni postupak?

U predmetima skrbništva primjenjuje se Zakon o skrbništvu nad djetetom i pravu na kontakt. U skladu s tim zakonom, pri odlučivanju u predmetu o skrbništvu ili pravima na kontakt sud mora roditeljima i skrbniku pružiti priliku da budu saslušani. Ako postoje uvjerljivi razlozi koji to čine nužnim za rješavanje predmeta, sud može saslušati dijete. Osim toga, sud obično od odbora za socijalnu skrb dobija izvješće o okolnostima u kojima se nalazi dijete.

Nakon pokretanja postupka sud može izdati privremeni nalog o tome s kim dijete treba živjeti te o pravima na kontakt i povezanim uvjetima. U posebnim okolnostima sud može dodijeliti privremeno skrbništvo do donošenja pravomoćne odluke. Protiv privremenog sudskog naloga ne može se uložiti žalba. Nalog je valjan sve dok sud ne donese pravomoćnu odluku.

12 Mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?

U predmetima skrbništva dostupna je pravna pomoć. Pristup pravnoj pomoći ovisi o osobnim приходima. Dodatne informacije o pravnoj pomoći u Finskoj dostupne su ovdje: <https://oikeus.fi/oikeusapu/en/index.html>.

13 Je li moguće uložiti žalbu protiv odluke o roditeljskoj odgovornosti?

Žalba protiv odluke okružnog suda može se podnijeti žalbenom sudu (hovioikeus).

14 U određenim slučajevima potrebno je obratiti se sudu kako bi se zatražilo izvršenje odluke o roditeljskoj odgovornosti. Kojem se sudu trebam obratiti u takvim slučajevima i koji se postupak primjenjuje?

Odluke o roditeljskoj odgovornosti izvršavaju se u skladu sa Zakonom o izvršenju odluka o skrbništvu nad djetetom i pravu na kontakt 619/1996. Zahtjev za izvršenje treba u pisanom obliku podnijeti okružnom sudu prema mjestu boravišta djeteta ili protivne stranke. Međutim, izvršenje odluke o roditeljskoj odgovornosti može se zatražiti od sudskog izvršitelja ako je odluka donesena manje od tri mjeseca ranije. Odluka se mora priložiti zahtjevu.

Nakon primitka zahtjeva i izjave druge stranke, sud obično za rješavanje predmeta zadužuje izmiritelja odbora za socijalnu skrb. Izmiritelj stupa u kontakt s roditeljima te s njima i, ako je moguće, djetetom, raspravlja o tom pitanju. Izmiritelj isto tako nastoji dogovoriti zajednički sastanak s oba roditelja. Nakon toga, izmiritelj izvješćuje sud, koji zatim donosi odluku o predmetu. Sud može naložiti i da se dijete podvrgne liječničkom pregledu.

Ako sud odluči da se odluka o roditeljskoj odgovornosti mora izvršiti, druga stranka je obvezna predati dijete. Ta odluka može uključivati uvjetnu novčanu kaznu. Kao zadnja mogućnost, dijete se može prisilno odvojiti od stranke koja odbija postupiti u skladu s odlukom.

Ako je okružni sud naložio prisilno odvajanje djeteta, postupak mirenja može se nastaviti na zahtjev sudskog izvršitelja.

15 Što trebam učiniti kako bi se u ovoj državi članici priznala i izvršila odluka o roditeljskoj odgovornosti koju je donio sud u drugoj državi članici?

[Uredba Vijeća \(EZ\) br. 2201/2003](#) primjenjuje se na priznavanje odluka o roditeljskoj odgovornosti izdanih u drugoj državi članici koje su obuhvaćene područjem primjene Uredbe. Uredba se ne primjenjuje u Danskoj.

U skladu s tom uredbom, sudska odluka o prestanku braka mora se priznati u drugim državama članicama bez posebnog postupka. Međutim, svaka zainteresirana stranka može zatražiti donošenje odluke o priznavanju ili nepriznavanju sudske odluke. U Finskoj se zahtjev za priznavanje podnosi okružnom sudu prema mjestu boravišta djeteta.

Odluke o roditeljskoj odgovornosti izdane u Danskoj i u Švedskoj odluke o roditeljskoj odgovornosti, osim onih izdanih u skladu s prethodno navedenom Uredbom, izvršavaju se na temelju Zakona o priznavanju i izvršenju presuda u građanskim stvarima među nordijskim zemljama iz 1977. (laki yksityisoikeudellista vaatimusta koskevien pohjoismaisten tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta 588/1977). Nije predviđeno nikakvo posebno priznavanje odluke. Zahtjevi za izvršenje podnose se okružnom sudu.

Sve druge strane odluke o roditeljskoj odgovornosti u Finskoj se priznaju bez posebne potvrde. Međutim, Žalbeni sud u Helsinkiju (Helsingin hovioikeus) može, na temelju zahtjeva, potvrditi priznavanje ili nepriznavanje odluke u Finskoj.

Zahtjev za izvršenje izvršive odluke o skrbništvu podnosi se okružnom sudu na čijem području dijete ili protivna stranka ima prebivalište ili boravište (Za više informacija o postupcima izvršenja vidjeti prethodno pitanje 14.)

16 Kojem se sudu u ovoj državi članici trebam obratiti kako bih podnio prigovor na priznanje odluke o roditeljskoj odgovornosti koju je donio sud u drugoj državi članici? Koji se postupak u takvim slučajevima primjenjuje?

Postupak je jednak onom opisanom u pitanju 15.

17 Koje se pravo primjenjuje u postupku o roditeljskoj odgovornosti ako dijete ili stranke ne žive u ovoj državi članici ili su različitih nacionalnosti?

U postupcima o roditeljskoj odgovornosti koji se vode u Finskoj primjenjuje se finsko zakonodavstvo.

Ova je internetska stranica dio portala [Vaša Europa](#).

Važno nam je vaše [mišljenje](#) o korisnosti pruženih informacija.

■ Posljednji put ažurirano: 15/02/2024

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJN-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.